

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การผลิตครูในประเทศไทยในช่วงเวลาที่ผ่านมา 1 ศตวรรษที่ผ่านมา ยังไม่มีความชัดเจนว่า สถาบันการผลิตครูสามารถผลิตครูให้มีคุณลักษณะตามที่แต่ละสังคมต้องการได้ เนื่องจากสภาพปัญหาหลายประการ เช่น สภาพการเรียนรู้การสอนเพื่อการผลิตครู การจัดการเรียนการสอนที่ขาดการประสานสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของท้องถิ่นและชุมชน ทำให้นักศึกษาวิชาชีพครูไม่สามารถเรียนรู้และพัฒนาความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะในวิชาชีพครูให้เหมาะสมกลมกลืนกับวิถีชีวิตของสภาพความเป็นจริง อีกทั้ง สื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ในสถาบันผลิตครูอาจไม่เอื้อให้นักศึกษาวิชาชีพครูแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง กระบวนการวัดผลและประเมินผลอาจเน้นเนื้อหาวิชาการมากกว่าการประยุกต์ใช้ความรู้ที่สามารถชี้นำแนวคิด และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นครูในอนาคต และที่สำคัญหลักสูตรการผลิตครูจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และมีการพัฒนาให้เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (ดิเรก พรสีมาและคณะ, 2546:2, Wart, 1993 : 18-19)

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครู อาจจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีกระบวนการปรับปรุง สร้างและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมโลกปัจจุบัน (D. Tanner & L. Tanner, 1995, Marsh & Wills, 1995) โดยเฉพาะในสังคมที่มีลักษณะความหลากหลายทางวัฒนธรรม ยิ่งจำเป็นต้องคำนึงถึงปัญหา อุปสรรคเฉพาะด้าน และให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ชุมชน เนื่องจากหลักสูตรเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียน อีกทั้งเป็นทิศทางและเป็นเครื่องมือสำคัญของการจัดการศึกษา ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุผลตามที่มุ่งหมายไว้ หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาและเป็นเครื่องชี้ถึงความเจริญของชาติ (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539:11, งามนัท ธาตุทอง, 2552:67) แม้แต่กระทรวงศึกษาธิการ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 15 มีนาคม 2554) ยังกล่าวถึงการจัดทำหลักสูตร (หลักสูตรห้าปี) ระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาสาสตร์ ที่ต้องมุ่งให้เกิดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ โดยผลการเรียนรู้สำคัญในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปต้องครอบคลุมและบูรณาการด้านคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม สังคม

เศรษฐกิจและประเด็นปัญหาของโลก ทักษะทางปัญญาในการแสวงหาความรู้ การสรุป การตีความ การวิเคราะห์สังเคราะห์เชื่อมโยงสู่สังคม ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบ ต่อสังคมส่วนรวม ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับในหมวดวิชาเฉพาะด้านวิชาชีพครู ให้นิยามความรู้เกี่ยวกับการศึกษา และวิชาชีพครูที่ครอบคลุมสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ ตาม ประกาศของกรรมการคุรุสภา (เอกสารแนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2554:4-6)

อย่างไรก็ตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญ ควบคู่กับการใช้เทคนิค การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ย่อมต้องการสมรรถนะของทั้งผู้สอนและผู้เรียนในบริบทที่กำหนด การเลือกสรรเนื้อหาสาระการเรียนรู้มาประกอบหลักสูตรภายใต้สาระความรู้ที่เหมาะสม อาจจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการศึกษาวิจัยที่ละเอียดอ่อน และผ่านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้รู้ในบริบทนั้น ๆ ด้วย ซึ่งปัจจุบัน ยังไม่พบว่ามีงานวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการสร้างเนื้อหาวิชา หรือสาระความรู้ แล้วนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบททางสังคม วัฒนธรรมประเพณี สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของท้องถิ่น และชุมชนได้อย่างชัดเจน (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553:25-44 , Cheng, Y.C., 1998 : 1 – 10)

แม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่มีประชากรหลากหลายชาติพันธุ์มีความเชื่อทางประเพณี วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และมีลักษณะบริบทพิเศษทางกายภาพที่ประกอบไปด้วยภูเขาสูงและทิวเขาน้อยใหญ่สลับกัน มีพื้นที่ราบเพียงเล็กน้อยสำหรับประกอบอาชีพการเกษตรกรรม การคมนาคมค่อนข้างลำบากเนื่องจากมีสภาพถนนที่คดเคี้ยวไปมาตลอดเส้นทาง ทำให้เกิดสภาพปัญหาและอุปสรรคในหลายด้าน ได้แก่ปัญหาความยากจน เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องที่ดินทำกิน ปัญหาคุณภาพชีวิตต่ำเนื่องจากมีพื้นที่กันดาร การบริการของรัฐ ไม่สามารถเข้าถึงได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ปัญหาการคมนาคมขนส่ง ปัญหาความมั่นคงและการอพยพของชาวพม่าเนื่องจากมีชายแดนติดต่อกับประเทศพม่าเป็นระยะทางยาวถึง 483 กิโลเมตรเส้นทางคมนาคมไปยังชายแดนเป็นไปด้วยความยากลำบาก ยากต่อการควบคุมและตรวจสอบพื้นที่โดยผู้ที่อพยพเข้ามาในพื้นที่ได้สร้างปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะทางด้านสาธารณสุขที่รัฐต้องรับภาระเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีการทำลายป่าไม้เพื่อใช้สร้างที่อยู่อาศัย การเผาป่าเพื่อหาของป่าและเตรียมพื้นที่สำหรับการเกษตร และส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว สุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม ปัญหาการศึกษา ปัญหาการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ เพราะกฎระเบียบของรัฐบางประการไม่สามารถนำมาปฏิบัติอย่างสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เช่น การสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับราษฎรเป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากมีความหลากหลายทางภาษา การขาดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ที่มาปฏิบัติงานในพื้นที่เนื่องจากเป็นบุคลากรในพื้นที่อื่นและมีการโยกย้ายข้าราชการบ่อยครั้ง ด้วย

บริบทที่พิเศษดังกล่าวจึงอาจส่งผลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวแม่ฮ่องสอนในการกำหนดความต้องการและแนวทางพัฒนาตนเองไปสู่ทิศทางที่เหมาะสม (www.maehongsonstrategy.net)

จากรายงานการประเมินหลักสูตรมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พุทธศักราช 2547-2548 (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พุทธศักราช 2547-2548, 2552:2 - 80) พบว่ามหาวิทยาลัยได้ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรศาสตรบัณฑิต กลุ่มวิชาชีพครู มาตั้งแต่ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัย โดยในโครงสร้างของหลักสูตรศาสตรบัณฑิต กลุ่มวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ด้านผลการเรียนรู้รายวิชา ได้กำหนดตามกรอบสมรรถนะของผู้ประกอบอาชีพทางการศึกษา ตามมาตรฐานด้านความรู้ไว้ 9 ด้าน และสมรรถนะในมาตรฐานด้านประสบการณ์วิชาชีพ โดยพบข้อเสนอให้มีรายวิชาเพิ่มเติมที่มีเนื้อหาสาระ เกี่ยวกับการวิเคราะห์ตนเอง การเข้าใจตนเอง การพัฒนาตนเอง การฝึกสติ การปฏิบัติธรรม จิตอาสา จิตสาธารณะ และการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง

วิทยาลัยแม่ฮ่องสอนในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาภายใต้พันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้ดำเนินการผลิตครูตามหลักสูตรศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2553) อาจจะขาดโอกาสทดสอบความเหมาะสมกับแต่ละบริบท เพราะเป็นหลักสูตรที่มีสาระความรู้ของรายวิชาสำหรับสอนนักศึกษาวิชาชีพครูในภาพรวม ฉะนั้นเมื่อมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้จัดตั้งวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนขึ้น จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อบริบทที่เป็นอยู่ ซึ่งบริบทดังกล่าวน่าจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการผลิตครูของวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน และที่กำลังได้รับอิทธิพลจากการแสวงหาเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและโลกาภิวัตน์ จึงน่าจะมีผลจำเป็นในการ แสวงหา พัฒนา รวมทั้งการกำหนดสาระความรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นแม่ฮ่องสอน

ผู้นำท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิ จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้เสนอความคิดเห็นที่สอดคล้องในทิศทางเดียวกันว่า การพัฒนาใดๆก็ตามควรตอบสนองต่อความต้องการและความเหมาะสมของท้องถิ่น โดยการประสานและเชื่อมโยงองค์ความรู้ระหว่างสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่างๆ เพื่อร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพของคนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา อีกทั้งให้มีจิตสำนึกรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ใส่ใจสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของท้องถิ่น โดยเฉพาะผู้ที่เป็นครูซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคนในท้องถิ่น และควรมีการสรรหาจากบุคคลในท้องถิ่นของแม่ฮ่องสอน เนื่องจากสามารถเรียนรู้ เข้าใจ มีทักษะความรู้และเข้าถึงสภาพบริบทของแม่ฮ่องสอนได้ดีกว่าคนจากพื้นที่อื่น และจะสามารถเป็น

พลังขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้อย่างมั่นคงยั่งยืนต่อไป (การประชุมระดมความคิด
ในระหว่างวันที่ 10-11 มีนาคม 2555 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน)

ฉะนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าเนื้อหาวิชาของรายวิชาวิชาชีพครู ที่ใช้ในการจัดการเรียน
การสอนให้แก่ นักศึกษาวิชาชีพครู ของวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มีสาระความรู้สอดคล้องสภาพบริบท
ปัญหา และตามความต้องการของท้องถิ่นแม่ฮ่องสอนหรือไม่ และอย่างไร ถ้ามีความจำเป็นต้องทำ
การพัฒนาแล้ว ควรจะมี สาระความรู้ที่กำหนดขึ้นในลักษณะที่สอดคล้องกับบริบท และความ
ต้องการของชุมชนท้องถิ่นแม่ฮ่องสอนหรือไม่ อย่างไร และจะสามารถพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู
ของวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับบริบทแม่ฮ่องสอน ได้หรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของรายวิชาที่ใช้ในหลักสูตรครูศาสตรบัณฑิต กลุ่มวิชา
วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2553) กับบริบททางสังคม
วัฒนธรรม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. เพื่อวิเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ควร ได้รับการพัฒนาให้สอดคล้อง
กับบริบทแม่ฮ่องสอน
3. เพื่อพัฒนาสาระความรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาสมรรถนะ
นักศึกษาวิชาชีพครูที่สอดคล้องกับบริบทแม่ฮ่องสอน
4. เพื่อทดลองใช้ชุดพัฒนาสมรรถนะที่ใช้สาระความรู้ต่อการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา
วิชาชีพครูที่สอดคล้องกับบริบทแม่ฮ่องสอน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. การพัฒนาสมรรถนะใช้แนวคิดองค์ประกอบสมรรถนะของ เดวิท (David
C.McClelland) ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน ดังนี้ 1) ทักษะ (Skills) 2) ความรู้
(Knowledge) 3) ทักษะคิด-ค่านิยม (Self-concept) 4) คุณลักษณะ (Trait) 5) แรงจูงใจ (Motive) และ
พัฒนาต่อยอดโดย สก็อต (Scott B.Parry) ซึ่งรวมส่วนที่เป็น Self-concept, Trait และ Motive ไว้
ด้วยกันเป็นคุณลักษณะ (Attributes) เป็นกรอบแนวคิดหลักในการค้นหาสมรรถนะที่ควรมีของ

นักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน และพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการ และความจำเป็น ที่ต้องใช้ในบริบทแม่ฮ่องสอน

2. กำหนดการศึกษามรรณตามแนวคิดของ Scott B.Parry เฉพาะในกลุ่มวิชาพื้นฐาน วิชาชีพครูบังคับจำนวน 9 รายวิชา ได้แก่ 1) พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร 2) หลักการจัดการเรียนรู้ 3) ทักษะและเทคนิคการสอน 4) การวัดผลและประเมินผลการศึกษา 5) การวิจัยทางการศึกษา 6) การบริหารจัดการห้องเรียน 7) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา 8) ความเป็นครู 9) จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

3. บริบทของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้าน สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม
ขอบเขตด้านกลุ่มที่ศึกษา

กลุ่มที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 7 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1- 5 เป็นกลุ่มกำหนดแบบเจาะจง ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของ จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน 16 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านการศึกษาของจังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา แม่ฮ่องสอนเขต 1 จำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 4 ครูผู้สอนที่ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติให้เป็นครูดีของแม่ฮ่องสอน จำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 5 นักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สาขาวิชา ภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 38 คน

กลุ่มที่ 6- 7 ใช้เป็นประชากร ดังนี้

กลุ่มที่ 6 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ไปฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 13 คนตามจำนวนสถานศึกษา ที่ฝึกประสบการณ์

กลุ่มที่ 7 ครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาวิชาชีพครูนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนไปฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 34 คน ตามจำนวนนักศึกษาที่ ฝึกประสบการณ์

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่ พฤษภาคม 2554 – ตุลาคม 2556

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษานักศึกษาสายครู โดยเน้นกลุ่มวิชาชีพครู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

สมรรถนะ หมายถึงลักษณะที่นักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนแสดงออกถึงความสามารถ ตามแนวคิดสมรรถนะของ Scott B. Parry ที่พัฒนามาจากแนวคิดสมรรถนะของ David C. McClelland ประกอบด้วยสมรรถนะ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ (Knowledge) 2) ด้านทักษะ (Skills) 3) ด้านคุณลักษณะ (Attributes) (ประกอบด้วย เจตคติ ค่านิยม (Self-concept))

สมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ที่มีความรู้ความเข้าใจต่อ สภาพบริบทของแม่ฮ่องสอน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อบริบทแม่ฮ่องสอน

สมรรถนะด้านทักษะ หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ในการปรับตัว การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และดำรงตนได้อย่างเหมาะสมในบริบทแม่ฮ่องสอน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม สามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทแม่ฮ่องสอน

สมรรถนะด้านคุณลักษณะ หมายถึง ลักษณะเฉพาะตนของนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีเจตคติที่ดีงามต่อวิชาชีพครู วัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นแม่ฮ่องสอน มีลักษณะของความเป็นผู้นำ (Trait) ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ตลอดจนประชาชนในท้องถิ่นแม่ฮ่องสอน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความมุ่งมั่น และมีความพยายาม (Motive) ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาวิชาชีพครู พัฒนาสังคม ชุมชน ของแม่ฮ่องสอน

กลุ่มวิชาชีพครู หมายถึง กลุ่มวิชาที่เป็นสมรรถนะพื้นฐาน ตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านความรู้ ที่นักศึกษาวิชาชีพครู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนต้องลงทะเบียนเรียน

ประสิทธิผล หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ความก้าวหน้าของการพัฒนาการเรียนรู้กับความเข้าใจของนักศึกษาวิชาชีพครูที่เป็นกลุ่มทดลองจากการใช้พัฒนาสมรรถนะ ต่อเนื้อหาสาระความรู้

จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้โดยกำหนดเกณฑ์ต้องมีค่า 0.50 ขึ้นไปจึงจะยอมรับว่าชุดพัฒนาสมรรถนะมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ของชุดพัฒนาสมรรถนะที่ช่วยให้นักศึกษาวิชาชีพครูที่เป็นกลุ่มทดลองเกิดการเรียนรู้และมีสมรรถนะตามเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับการวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์ 80/80 โดยประเมินพฤติกรรมของนักศึกษา 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลสัมฤทธิ์)

นักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน หมายถึงบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ที่วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เปิดดำเนินการเรียนการสอน ในทุกปีการศึกษา

บริบท หมายถึง สภาพด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคมและความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ชุดพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง เนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทแม่ฮ่องสอนด้านสภาพทั่วไป เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม และวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 5 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 บริบทแม่ฮ่องสอนในปัจจุบันและที่ควรจะเป็น หน่วยที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับวิถีชีวิตชาวแม่ฮ่องสอน หน่วยที่ 3 การเตรียมความพร้อมของครูในบทบาทของผู้จัดการเรียนการสอนในอนาคต หน่วยที่ 4 การฝึกประสบการณ์การศึกษาศาบาบริบทจริง หน่วยที่ 5 การถอดบทเรียน ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ชุดพัฒนาสมรรถนะ ที่มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
2. เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน ในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูให้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่นและบริบทที่เป็นอยู่ เพื่อที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน สังคม และชุมชนให้มีความเจริญและมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้อย่างยั่งยืน